

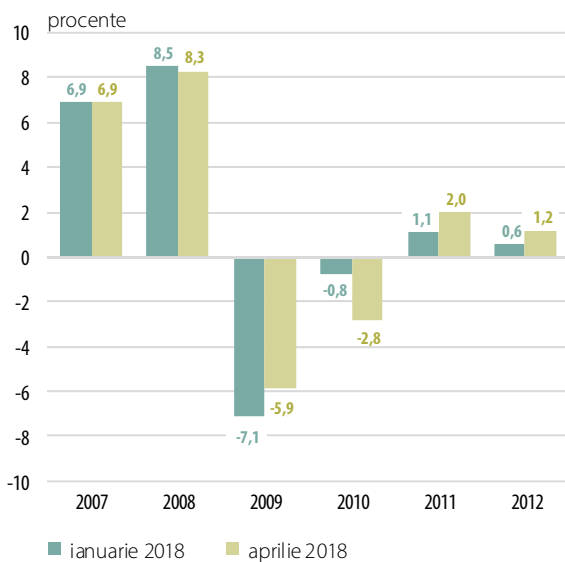
Caseta 2. Reevaluarea deviației PIB în contextul revizuirii seriei istorice a PIB

Deviația PIB (engl. *output gap*) reprezintă o măsură sintetică a decalajului dintre cererea și oferta agregată din economie, fiind evaluată ca diferență între nivelul efectiv al PIB (ce reflectă evoluția cererii agregate pe termen scurt) și cel potențial (care surprinde evoluția ofertei agregate pe termen lung)¹. Estimarea deviației PIB este influențată în mod direct de evoluția seriilor de date statistice, un rol esențial fiind atribuit dinamicii PIB real ajustat sezonier.

Odată cu publicarea estimărilor semnal privind dinamica PIB în trimestrul IV 2017², INS a anunțat recalcularea seriei PIB trimestrial ajustat sezonier. Pe baza informațiilor publice disponibile în comunicatul INS, recalcularea PIB și a componentelor aferente a survenit în contextul:

- revizuirii seriilor brute ale PIB trimestrial pentru anii 2007-2012 în vederea reconcilierii cu datele anuale revizuite pentru a reflecta implementarea modificărilor metodologice legate de tratarea rezervărilor Eurostat privind venitul național brut;
- revizuirii seriilor brute ale PIB trimestrial pentru anii 2015-2016 în vederea reconcilierii cu datele anuale (2015 – varianta definitivă, 2016 – varianta semidefinitivă);
- includerii estimărilor pentru trimestrul IV 2017.

Grafic A. Creșterea economică

Sursa: INS

În Graficul A este ilustrată creșterea economică anuală pentru intervalul 2007-2012 conform datelor publicate în ianuarie 2018³, aferente scenariului de bază din *Raportul asupra inflației* din luna februarie 2018, și celor din aprilie 2018⁴, corespunzătoare *Raportului* curent. În anul 2009 se remarcă contracția ușor atenuată a activității economice, în timp ce pe parcursul anului 2010 declinul PIB este accentuat. Ulterior, în anii 2011 și 2012, creșterea economică este mai ridicată, la valori aproape duble față de cele raportate anterior.

Modificările operate la nivelul seriei brute a PIB s-au reflectat și în revizuirii ale seriei ajustate sezonier, dintre care cele mai relevante pentru evaluarea curentă a deviației PIB sunt cele survenite pe parcursul anului 2017 (Grafic B). Revizuirile sistematice în sens descendent ale dinamicii PIB în

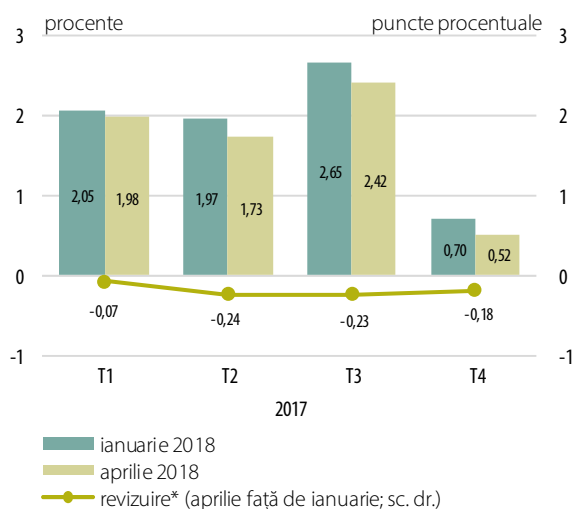
¹ Pentru detalii privind definiția deviației PIB și metodele de evaluare utilizate în cadrul BNR a se consulta Caseta „Deviația PIB: definiție și metode de evaluare” din cadrul *Raportului anual* al BNR pentru anul 2016 și articolul „Evaluarea deviației PIB în cadrul BNR” (<http://www.opiniibnr.ro/index.php/macroeconomie/271-evaluarea-deviatiei-pib-in-cadrul-bnr>).

² Comunicatul INS nr. 44 din 14 februarie 2018.

³ Comunicatul INS nr. 16 din 12 ianuarie 2018.

⁴ Comunicatul INS nr. 84 din 5 aprilie 2018.

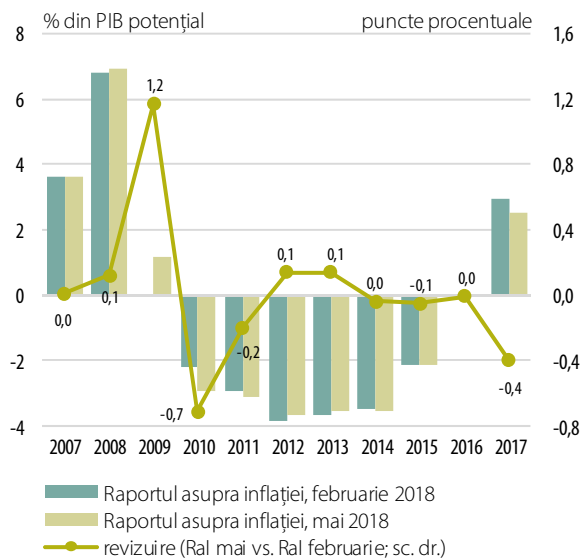
Grafic B. Ritmul trimestrial de creștere a PIB

*) pentru datele din ianuarie 2018, în cazul trimestrului IV 2017 s-a folosit prognoza pe termen scurt din runda anterioară

Sursa: INS, BNR

Grafic C. Deviația PIB

Sursa: evaluări BNR pe baza datelor INS

primele trei trimestre ale anului 2017 s-au cumulat unei ușoare supraestimări a dinamicii pentru trimestrul IV 2017 în runda precedentă, survenită inclusiv pe fondul unor date istorice anterioare mai favorabile.

Graficul C prezintă reevaluarea deviației PIB comparativ cu runda anterioară de prognoză pentru perioada 2007-2017. Revizuirile operate asupra seriei PIB real ajustat sezonier s-au reflectat, în general, și în reevaluarea deviației PIB. Pentru anii 2011-2013, revizuirea creșterii economice a fost încorporată preponderent în creșterea PIB potențial, în condițiile în care la nivelul componentelor PIB, FBCF a avut un aport mai favorabil, reflectat și într-o creștere a stocului de capital. Comparativ cu runda anterioară, pentru anul 2017 deviația PIB a fost revizuită în sens descendent cu 0,4 puncte procentuale (de la 2,9 la sută la 2,5 la sută). Reevaluarea magnitudinii deviației PIB are la bază: (i) revizuirea seriei istorice și eroarea de prognoză din runda anterioară, responsabile pentru circa un sfert din magnitudinea revizuirii totale; (ii) reconsiderarea magnitudinii efectului producției agricole excepționale, manifestat preponderent în trimestrul III 2017, cu impact de circa 0,2 puncte procentuale și (iii) impactul actualizării celorlalți factori determinanți. Reevaluarea în jos a deviației PIB pe parcursul intervalului istoric are implicații în aceeași direcție și asupra nivelului proiectat al acesteia.

Având în vedere natura neobservabilă a deviației PIB, evaluarea acesteia, în special în timp real și în condițiile revizuirilor frecvente ale seriilor de date primare, este caracterizată de un grad ridicat de incertitudine și este inerent susceptibilă a fi revizuită ulterior⁵.

⁵ Pentru o evaluare cantitativă a incertitudinii asociate revizuirilor istorice ale creșterii trimestriale a PIB real a se vedea lucrarea „Modelarea incertitudinii asociate datelor statistice în contextul revizuirilor istorice”, BNR, seria *Caiete de studii* nr. 33/2014.